

Asia: VN/6567/2022

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta sekä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamistavasta ja aikataulusta (valtioneuvoston asetus) (liitteet 1 ja 2)

Asetuksella on taloudellisia vaikutuksia. Tietojen toimittamistavan rakentaminen, analysointi, kommentointi ja lukuisten pikkutarkkojen Aura-käsikirjan ohjeiden omaksuminen ja noudattaminen vaativat paljon resursseja. Hyvinvointialueiden saamassa rahoituksessa tulisi huomioida tietojen toimittamisen, raportoinnin kehittämisen ja ylläpidon kasvavat kustannukset.

2. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän talousraportoinnin kokonaiskuvasta (esitetyt raportointikokonaisuudet ja niiden sisällöt) ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 3, 4, 5 ja 8, taulukkomallit)

Palveluluokituksen periaatteellinen ongelma on, että kirjanpitoon yritetään väkisin rakentaa palveluita, jotka kuitenkin määräytyvät potilas/asiakas rajapinnassa. Yksityiskohtainen potilas/asiakastieto ei välity kirjanpitoon. Kustannusten jako heuristiikoilla luo näennäisesti vertailukelpoisia lukuja, mutta johtamisen päätöksiä varten todellisia euroja on tarkasteltava potilas/asiakaskohtaisista kustannuksista. Potilaskohtaista tietoa erikoissairaanhoidosta sekä hoidon että kustannusten osalta on jo vuosia välitetty thl:lle.

Palveluluokituksen muutokset pitää julkaista hyvissä ajoin ja päivityksiä tehdään vain kerran vuodessa. Erityisesti jos palvelutietoa on käytetty organisaation rakentamiseen, muutosten läpivieminen on hidasta sekä tietojärjestelmien että kirjaamismuutosten kannalta eikä niitä voida tehdä sillä tahdilla, millä nykyisin päivityksiä tehdään.

HHKNR kuukausitasoisessa raportoinnissa ei kannata pyytää sektoritietoja. Vapaaehtoisesti annettavissa tarkemmissa sektoritiedoissa tapahtuu paljon muutoksia, joista hyväksyntäpalvelu

tuottaa paljon varoituksia. Varoitusten läpikäynti ja pienien erien korjailu vie paljon työaika. Korjausehdotus: HHKNR toimitetaan ilman sektoreita kuukausittain ja kuukausien 3, 6, 9 ja 12 eli neljännesvuosiraportoinneissa sektorit ovat mukana.

HHTPA Hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilinpäätösarvion aikataulu 25.1. on liian aikainen valmistuvalle tilinpäätökselle ja tiedot on joutunut käytännössä toimittamaan ennusteen perusteella. Jos arvio halutaan edelleen 25.1. mennessä, tilinpäätösarviossa ei tämän vuoksi kannata pyytää sektoritietoja.

HKLMY tiedot ovat samat kuin tilinpäätöksessä ja voidaan tuottaa. Tosin resursseja käytetään suuruudeltaan hyvin vaatimattoman kaupan erittelyyn suhteettoman paljon. Kehittämisehdotus: jos myynti on alle 1 % hyvinvointialueen toimintatuotoista, yksityiskohtaista erittelyä ei tarvitsisi toimittaa.

3. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilikartasta (liite 6)

-

4. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän palveluluokituksesta (liite 7)

Hyvinvointialueiden palveluluokitus tai Virta-hankkeen organisaatoriippumattoman luokituksen pitää muuttua, sillä nykyesityksillä hyvinvointialue ylläpitää kahta lähes samanlaista luokitusta, jotka kuitenkin vaihtelevasti ovat välillä toisiaan tarkempia eikä siltaaminen täysin ole mahdollista. Kehittämisehdotus: Luokitukset tulee yhdistää ja epäolennaisen pienet palveluluokat poistaa. Hyvinvointialueiden pitäisi toimittaa tiedot vain Valtiokonttorille ja STM ja VM sopivat luokitukset yhdessä.

Uudet Aura-palveluluokat 2920 Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut ja 2924 Opiskeluhuollon psykologipalvelut on turha, aikaisempi Aura-palveluluokka, jossa nämä olivat yhdessä, olisi riittänyt. Käytännön työssä näitä johdetaan yhdessä, joten erottelu ei tuo lisäarvoa.

OR00500 Seulonnat ja muut joukkotarkastukset ei siltaudu suoraan Aura-palveluluokkaan. Ovat osa perustason vastaanottoa Aurassa eikä näiden jaottelu organisaatoriippumattomissa tuo lisäarvoa, sillä jaottelu pohjautuisi heuristiikkoihin eikä todellisiin kirjauksiin.

Aura-palveluluokka 2535 Perustason lääkinnällinen avokuntoutus on jaettu organisaatoriippumattomissa palveluissa 7 eri palveluun. Organisaatoriippumattomat palvelut ovat tältä osin aivan liian tarkat.

OR02800 Kuntoutuslaitospalvelu on toiminnalliselta määrittelyltä epäselvä, eikä siihen pystytä kohdistamaan mitään.

Aura-palveluluokat 2488 Ehkäisevä päihdetyö ja 2472 Mielenterveyskuntoutujen tukisuhdetoiminta sekä työ- ja päivätoiminta eivät erotu toiminnan johtamisessa, joten näitä uusia palveluluokkia ei pidetä mielekkäinä.

OR11400 Lapsiperheiden liikkumista tukevat palvelut, OR11500 Lapsiperheiden omaishoito ja OR11600 Lapsiperheiden asumispalvelut, OR12700 Työikäisten liikkumista tukevat palvelut, OR12800 Työikäisten kotihoito ja OR12900 Työikäisten omaishoito eivät ole juuri käytössä ja näiden erottelu ei ole mielekäästä.

OR14100 Vammaisten asiakas- ja palveluohjaukseen on vaikea kerätä mitään tietoa, eikä tätä voida käytännössä automaattisesti erotella datasta. Tämä OR-palvelu pitäisi poistaa.

5. Lausuntonne THL:n Sairaaloiden tuottavuus -kyselyn taloustietojen sisällyttämisestä raportointiin (ks. taulukkomallit, HHYTT, välilehti k-t01 THL:n erillistarpeet hyvinvointialueilta ja hyvinvointiyhtymiltä)

THL:n benchmarkingin kustannuskyselyssä on tiedot pyydetty erikoisaloittain ja nyt tietoja pyydetään laajemmin. Nyt pyydetään keinoitekoista jakoa aikuispsykiatrian sekä lasten- ja nuortenpsykiatrian avo- ja vuodeosastohoidon välillä.

Toimitusmuoto on muuten parempi kuin aiempi, sillä tietosisällössä toimitetaan vain kustannukset.

6. Lausuntonne teknisistä määritteistä ja pakollisuuksista (taulukkomallit ja tekniset taksonomia- ja tiedostopakettit, ks. linkit)

Teknisesti ongelmia on aiheuttanut erityisesti palveluluokkaraportoinnissa monet pakolliset kentät, joihin on tiedon puuttuessa pakosti toimitettava nolla. Tämä tekee tiedostoista tarpeettoman suuria. Hyväksymispalvelua voisi kehittää esimerkiksi niin, että siellä voisi suoraan lisätä nollat niihin pakollisiin kenttiin, joihin ei ole viety mitään lukua.

Käytössä olevat sekä testi- että hyväksymispalvelut ovat teknisesti keskeneräisiä. Tekninen tuki ongelmatilanteisiin on ollut riittämätöntä. Kehittämisehdotus: suorituskykyä on parannettava ja teknistä tukea on saatava nykyistä paremmin.

Siponen Tiina
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri - Taloushallinto